

مهارت‌افزایی اشتغال آفرین

گزارش راهبردی

اندیشکده موج
Mowj Think Tank

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اندیشکده موج
Mowj Think Tank

گزارش راهبردی

بررسی وضعیت مهارت آموزی در کشور برای ایجاد و توسعه مشاغل

دفتر مطالعات امور اقتصادی

تاریخ شروع: ۱۴۰۲/۰۵/۱۰ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰

« یکی از کارهای لازم توسعه مهارت‌هاست؛ ما به علم احتیاج داریم،
اما به پنجه کارآمد هم احتیاج داریم.»
مقام معظم رهبری مدظله‌العالی، بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان
سراسر کشور ۱۳۸۹/۶/۱۶

فهرست

۶	چکیده.....
۷	مقدمه.....
۸	نرخ بیکاری در جهان.....
۹	نرخ بیکاری در ایران.....
۱۰	بیان مسئله.....
۱۰	مقایسه نرخ بیکاری ایران و جهان.....
۱۲	بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی.....
۱۴	وضعیت موجود ایران در زمینه مهارت آموزی.....
۱۵	نهادهای مهارت افزایی در کشور.....
۱۶	اسناد بالادستی نظام در خصوص مسئله مهارت آموزی و فنی و حرفه‌ای.....
۱۷	مقایسه ایران و جهان در زمینه مهارت اشتغال آفرین.....
۲۰	مقایسه سیستم‌های برتر مهارت آموزی و نرخ اشتغال.....
۲۰	کشورهای دارای بیشترین میزان اشتغال.....
۲۲	شبکه مسائل.....
۲۳	فقدان علاقه و عدم فراگیری دانش مهارتی.....
۲۵	ضعف دانشی افراد شرکت کننده در فرایند آموزشی.....
۲۹	طرح‌های اجرا شده در حوزه مهارت افزایی اشتغال آفرین.....
۲۹	طرح ملی مدرسه تابستان مهارت (ایران مهارت).....
۳۰	مسابقه فن آورد.....
۳۱	طرح بیست، بیست.....
۳۲	برنامه تلویزیونی میدون.....
۳۲	برنامه تلویزیونی حرف حساب.....
۳۳	رزقی نو.....
۳۳	مجمع خیرین توسعه و ترویج آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.....

فهرست

- ۳۴ طرح‌های مهارت‌افزایی دانشگاه‌ها
- ۳۵ مدارس تولید و مهارت
- ۳۵ رویداد همت
- ۳۵ پردیس جهادی دلگان
- ۳۵ ... الگوی جامع آبادانی و پیشرفت نشا(بخش توانمندسازی و اشتغال)
- ۳۶ طرح‌های جهانی مهارت‌افزایی**
- ۳۶ سیستم آموزشی سوئیس
- ۳۸ جامعه هدف اقدام، دستگاه‌های متولی، مخاطبین و بازیگران مردمی
- ۳۸ اقدامات پیشنهادی**
- ۳۸ جامعه هدف
- ۳۸ مخاطبان
- ۳۸ بازیگران مردمی
- ۳۸ وزارت آموزش و پرورش
- ۳۹ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۳۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت
- ۴۰ منابع**
- ۴۲ کاربرگ مصاحبه**

فهرست

فهرست تصاویر

- نگاهی به بازار جهانی کار در سال ۲۰۱۸ ۸
- مقایسه نرخ بیکاری ایران با مناطق مختلف جهان ۱۰
- وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان ۱۳
- امتیاز و رتبه ایران از منظر شاخص جهانی دانش (GKI) در سال ۲۰۲۱ ۱۹

فهرست جداول

- وضعیت اشتغال در حوزه های مختلف طی سال های ۱۳۵۵-۱۴۰۲ ۱۱
- نهاد های مهارت افزایی در کشور ۱۵
- اسناد بالادستی در خصوص مهارت آموزی ۱۶
- سوابق حضور ایران در مسابقات جهانی مهارت ۱۷
- رتبه بندی کشورهای دارای بیشترین میزان اشتغال ۲۱

فهرست نمودارها

- روند نرخ بیکاری سال ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۲ ۹
- بررسی روند نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی و نرخ بیکاری کل ۱۳
- شبکه مسائل مهارت افزایی اشتغال آفرین به همراه فراوانی ۲۲
- ریشه یابی عدم شرکت و استقبال از آموزش های مهارتی ۲۵
- نمودار ریشه یابی ضعف در دانش مهارتی افراد شرکت کننده در فرایند آموزشی ... ۲۹

چکیده

بیکاری یکی از بزرگ‌ترین معضلات کشورهای در حال توسعه است. زیرا تبعات اقتصادی-اجتماعی زیادی از جمله بالارفتن میزان فقر و نابرابری را برای جوامع در پی دارد که خود، منشأ آسیب‌های اجتماعی هستند و به بی‌ثباتی جامعه دامن می‌زنند. در کشور ما نیز نرخ بیکاری نشان‌دهنده لزوم توجه به این عرصه است. بیکاری عوامل مختلفی دارد اما از مهم‌ترین آنها می‌توان به اقتصادی، فرهنگی-اجتماعی و آموزشی-مهارتی اشاره کرد؛ عوامل اقتصادی همچون سیاست‌های پولی، عدم ثبات نرخ ارز و عدم توزیع مناسب بین درآمد و امکانات و از جمله عوامل فرهنگی اجتماعی می‌توان تضعیف روحیه کارآفرینی و میل به فعالیت‌های زودبازده همچون مشاغل خدماتی را نام برد. که نگارنده در این پژوهش به بررسی شبکه مسائلی چرایی فقدان مهارت‌های لازم در نیروی کار خواهد پرداخت؛ چراکه به اذعان صنعتگران، فرصت‌های شغلی متعددی در کشور وجود دارد اما نیروی کاری که مهارت نقش‌آفرینی در این جایگاه‌ها را داشته باشد، بسیار محدود است. نگارنده در این پژوهش به روش کتابخانه‌ای و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته عوامل کمبود مهارت در نیروی کار را بررسی کرده و با روش‌های؛ ۱. اولویت‌بندی مشکلات بر اساس فراوانی مشکلات در اسناد ۲. اولویت‌بندی مشکلات بر اساس تکرار مشکلات در گفتار پژوهی ۳. اولویت‌بندی مشکلات بر مبنای اعتبار اسناد و گفتارها با روش رتبه‌بندی سلسه‌مراتبی (AHP)، به تحلیل و بررسی شبکه مسائلی این حوزه خواهد پرداخت. در نتیجه پژوهش چهار عامل اصلی؛ ۱. هدایت تحصیلی نادرست در مدارس ۲. فقدان آموزش جوار کارگاهی ۳. پایین بودن جایگاه اجتماعی مشاغل مهارتی ۴. ضعف در نظام آموزش مهارت، به عنوان عوامل کمبود مهارت در نیروی کار معرفی می‌شوند.

بیان مسئله

بیکاری علل و عوامل متعددی دارد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به عوامل فرهنگی - اجتماعی، اقتصادی و آموزشی - مهارتی اشاره کرد. عوامل اقتصادی همچون سیاست‌های پولی، عدم ثبات نرخ ارز و عدم توزیع مناسب بین درآمد و امکانات نام برد که این مسائل نیازمند جراحی‌های اقتصادی در نظام پولی ایران هستند. از جمله عوامل فرهنگی اجتماعی همچون تضعیف روحیه کارآفرینی و میل به فعالیت‌های زودبازده همچون مشاغل خدماتی را می‌توان نام برد.

بر اساس پژوهش‌های انجام شده توزیع نسبی شاغلان در سه بخش مهم اقتصادی، در فاصله سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۵۵ تغییر نموده است. نسبت شاغلان بخش کشاورزی در این سال‌ها، همواره کاهش داشته است. به نحوی که از ۳۴ درصد در سال ۱۳۵۵ به ۲۱/۱ درصد در سال ۱۳۸۹ کاهش یافته است. برخلاف بخش کشاورزی، نسبت شاغلان بخش خدمات در طی این سال‌ها، افزایش می‌یابد. این نسبت از ۳۱/۸ درصد در سال ۱۳۵۵ به ۴۷/۷۰ درصد در سال ۱۳۸۹ رسیده است. اما نسبت

۸. ناحیه یورو به مجموعه کشورهای گفته می‌شود که یورو را به عنوان پول رسمی خود پذیرفته‌اند. در حال حاضر این اتحادیه پولی ۱۹ عضو دارد، که همگی یورو را به عنوان تنها ارز قانونی خود پذیرفته‌اند. کشورهای عضو منطقه یورو عبارت‌اند از: اتریش، بلژیک، قبرس، استونی، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، ایرلند، ایتالیا، لتونی، لیتوانی، لوکزامبورگ، مالت، هلند، پرتغال، اسلواکی، اسلونی و اسپانیا.

شاغلان بخش صنعت، در این دوره، از نوساناتی برخوردار بوده است؛ در سال ۱۳۵۵ نسبت شاغلان بخش صنعت ۳۴/۲ درصد است که با کاهش در سال ۶۵ و ۱۳۷۰ روبرو می‌شود (به ۲۷/۶۱ در سال ۷۰ می‌رسد)؛ سپس افزایش می‌یابد، تا اینکه به حدود ۳۱/۲ در سال ۱۳۸۹ می‌رسد. اما، این نسبت هنوز کمتر از ۳۴/۲ درصد سال ۱۳۵۵ است.^۹

جدول شماره ۱ - وضعیت اشتغال در حوزه های مختلف طی سال های ۱۳۵۵-۱۴۰۲^۳

شرح	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۰	۱۳۷۵	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۹	۱۴۰۲
کشاورزی	۳۴	۲۹	۲۴/۴۸	۲۳/۰۴	۲۳/۵	۲۱/۵	۲۱/۱	۱۵
صنعت	۳۴/۲	۲۵/۲۸	۲۷/۶۱	۳۰/۷۰	۳۱/۲	۳۲/۷	۳۱/۲	۳۳/۵
خدمات	۳۱/۸	۴۲/۴۵	۴۳/۶۲	۴۴/۵۰	۴۵/۳	۴۵/۸	۴۷/۷	۵۱

عامل سوم از مجموعه عوامل بیکاری مربوط به عوامل آموزشی و مهارتی است چراکه همواره یکی از مهم‌ترین عواملی که باعث تعالی و بلوغ جوامع می‌گردد و مسیر آن‌ها را جهت وصول به اهداف هموار می‌کند، تقویت بنیه‌های مهارتی و توانمندسازی اقشار مختلف جامعه است. این امر سبب می‌شود تمام افراد جامعه در سطوح مختلف همت خود را صرف ساختن و قوت بخشیدن به عرصه‌های مختلف نمایند. امروزه قرار گرفتن در مسیر توسعه و دستیابی به توسعه پایدار یکی از اهداف اصلی در جوامع بشری است. اهتمام به توسعه پایدار جز با سرمایه‌گذاری بر نیروی کار و سرمایه انسانی در جوامع مختلف ممکن نخواهد بود.

توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای موجب افزایش سرمایه انسانی و در نتیجه توسعه پایدار سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌گردد. از سوی دیگر، توسعه پایدار مجدداً موجب توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای می‌شود؛ بنابراین نوع جدیدی از دانش و مهارت ایجاد می‌کند که شامل نگرش‌ها و رویکردها در کنار آموزش مهارت‌های فنی و تخصصی است که به آن «دانش برای توسعه پایدار» گفته می‌شود. نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، تربیت نیروهای ماهر و متخصص مورد نیاز هر جامعه، کسب مهارت و ارتقای آن، ایجاد اشتغال و بهره‌مندی از خدمات آنان از اهداف بسیار مهم نظام اسلامی است. بدیهی است هنگامی که کسب مهارت و ایجاد تخصص‌های مختلف، متناسب و هماهنگ با نیازهای جامعه باشد، علاوه بر ایجاد و ارتقای پویایی و شادابی روحیه در میان قشر جوان، باعث جلوگیری از هدر رفتن منابع انسانی و مالی در جامعه می‌گردد.

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نقش مهمی در تشکیل سرمایه انسانی از طریق تربیت نیروهای ماهر مورد نیاز بازار کار در کشورهای مختلف جهان ایفا می‌کنند. این آموزش‌ها در کشورهای در حال توسعه

۹. مهاجرانی، علی اصغر و صنعت خواه علیرضا، مقاله، بررسی عوامل اقتصادی - اجتماعی موثر بر روند بیکاری در ایران، فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شوشتر، سال ۱۳۹۰، ص ۲۸
۱۰. ویژگی‌های اشتغال و بیکاری خانواده ۱۳۵۵-۱۳۸۵ و آمارگیری از نیروی کار ۱۳۸۹، مرکز آمار ایران

نه تنها عهده دار تربیت نیروی کار مورد نیاز بخش های مختلف اقتصاد این کشورها هستند، بلکه از طریق بسترسازی خوداشتغالی، به حل مشکل بیکاری نیز کمک می کنند. از سوی دیگر این آموزش ها با توام کردن آموزش های نظری و عملی این امکان را برای آموزش دیده فراهم می کنند که همسویی بیشتری با نیازهای بازار کار داشته و از این طریق امکان بیشتری برای جذب آنها در فعالیتهای اقتصادی - اجتماعی فراهم شود.

مقایسه ایران و جهان در زمینه مهارت اشتغال آفرین

علی‌رغم تعداد زیاد نهادهای مسئول و اسناد بالادستی ولی در نگاه جهانی متأسفانه کشور ما در حوزه مهارت‌آموزی اشتغال آفرین، بالاخص در ده سال گذشته، رتبه و جایگاه قابل قبولی را ندارد. مسابقه بین‌المللی مهارت از سال ۱۹۷۱ تحت نظارت و برنامه‌ریزی سازمان جهانی مهارت برگزار می‌شود. در حال حاضر تعداد ۸۳ کشور عضو این سازمان هستند. ایران برای نخستین بار در سال ۱۳۵۴ شمسی (۱۹۷۵ میلادی) در مسابقات جهانی مهارت که در کشور اسپانیا برگزار شد در هشت رشته و با هشت رقابت‌کننده شرکت کرد. سوابق حضور ایران در مسابقات جهانی مهارت در جدول ۴ آمده است.

جدول شماره ۴ - سوابق حضور ایران در مسابقات جهانی مهارت (وبگاه مسابقات ملی و بین‌المللی مهارت)

رتبه ایران	تعداد کشورهای شرکت کننده	افتخارات کسب شده				نفرات اعزامی	میزبان مسابقه	دوره	سال
		دیپلم افتخار	برنز	نقره	طلا				
۱۷	۱۷	۱	۰	۰	۰	۱۰	اسپانیا	۲۲	۱۹۷۵
۱۷	۱۷	۰	۰	۰	۰	۱۰	هلند	۲۳	۱۹۷۷
۱۴	۱۴	۰	۰	۰	۰	۱۳	کره جنوبی	۲۴	۱۹۷۸
۳۵	۳۵	۰	۰	۰	۰	۱۶	کره جنوبی	۳۶	۲۰۰۱
۳۰	۳۶	۰	۰	۰	۰	۶	سوئیس	۳۷	۲۰۰۳

۲۸	۳۸	۴	۰	۰	۰	۱۵	فنلاند	۳۸	۲۰۰۵
۲۷	۴۶	۳	۱	۰	۰	۱۵	ژاپن	۳۹	۲۰۰۷
۱۶	۴۶	۵	۰	۱	۰	۱۲	کانادا	۴۰	۲۰۰۹
۶	۵۱	۵	۱	۰	۰	۱۰	انگلستان	۴۱	۲۰۱۱
۴	۴۷	۹	۱	۳	۰	۱۳	آلمان	۴۲	۲۰۱۳
۱۴	۵۵	۱۰	۱	۰	۱	۱۵	برزیل	۴۳	۲۰۱۵
۳۹	۵۹	۶	۱	۰	۰	۳۴	امارات	۴۴	۲۰۱۷
۱۵	۶۳	۲	۲	۱	۰	۱۰	روسیه	۴۵	۲۰۱۹

مدال‌های کسب شده ایران در دوره‌های مختلف به شرح زیر بوده است:

سال ۲۰۰۷: برنزراهکارهای نرم‌افزاری برای تجارت

سال ۲۰۰۹: نقره تبرید و تهویه

سال ۲۰۱۱: برنزمدیریت سیستم‌های تحت شبکه

سال ۲۰۱۳: نقره جواهرسازی و رباتیک، برنزطراحی و توسعه وب

سال ۲۰۱۵: طلای الکترونیک، برنزطراحی و توسعه وب

سال ۲۰۱۷: برنزلوله‌کشی و گرمایشی

سال ۲۰۱۹: نقره مدیریت سیستم‌های تحت شبکه، برنز جواهرسازی و برنزراهکارهای نرم‌افزاری برای تجارت بهترین رتبه کسب شده ایران در مسابقات جهانی مهارت، رتبه چهارم جهان در سال ۲۰۱۳ بوده که با سه نشان نقره، یک نشان برنز و ۹ دیپلم افتخار به دست آمده است.

تفاوت رتبه ایران در سال‌های ۱۹۷۸ و ۲۰۰۱ نشان می‌دهد که عدم مشارکت در رویدادهای مهارتی بین‌المللی در بازه زمانی یاد شده تأثیر منفی بر جایگاه مهارت‌آموزی کشور گذاشته؛ اما این عقب‌ماندگی به تدریج در سال‌های بعد جبران شده است. اما متأسفانه در سال‌های انتهایی این مسابقات مجدداً رتبه ایران نزولی بوده است.

شاخص جهانی دانش (GKI) از سال ۲۰۱۷ میلادی توسط برنامه توسعه سازمان ملل متحد و با همکاری

بنیاد دانش محمد بن راشد المکتوم که در امارات متحده عربی مستقر است، منتشر می‌شود. این شاخص ترکیبی از ۱۳۳ نشانه‌گر است که در ۴۱ شاخص، ۱۷ بعد و ۷ سازه دسته‌بندی شده است. هفت سازه اصلی این شاخص عبارت‌اند از: ۱. آموزش پیش از دانشگاه، ۲. آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای ۳. آموزش عالی ۴. پژوهش، توسعه و نوآوری ۵. فناوری‌های اطلاعاتی ۶. اقتصاد ۷. فضای برانگیزاننده. مطابق تصویر شماره ۴، رتبه آموزش فنی و حرفه‌ای ایران بر اساس شاخص جهانی دانش (GKI) در سال ۲۰۲۱ برابر با ۵۴ در میان ۱۵۴ کشور جهان بوده که نسبت به سال ۲۰۲۰ سه پله بهبود پیدا کرده است. شایان ذکر است از آنجایی که ابهاماتی پیرامون نحوه دسترسی به داده‌های مورد نیاز و محاسبه این شاخص‌ها در مورد ایران وجود دارد، ممکن است اشکالاتی متوجه رتبه به دست آمده باشد.

تصویر شماره ۴ - امتیاز و رتبه ایران از منظر شاخص جهانی دانش (GKI) در سال ۲۰۲۱

شاخص	رتبه	امتیاز
۱. آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای (TVET)	۵۴	۵۵/۲
۱-۱. اجزای آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای	۵۹	۴۷/۷
۱-۱-۱. یادگیری و مهارت آموزی مادام‌العمر	۵۷	۵۰/۴
۱-۱-۱-۱. واحدهای ارائه دهنده آموزش رسمی (درصد)	-	-
۱-۱-۱-۱. نیروی کاری که دوره کوتاه مدت ^۲ دانشگاهی دیده‌اند (درصد)	۸۰	۵۰/۴
۱-۱-۱-۱. نرخ مشارکت در آموزش و پرورش رسمی و غیر رسمی	-	-
۲-۱-۱. ساختار آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای	۴۲	۵۴/۸
۱-۲-۱-۱. مخارج دولت در آموزش حرفه‌ای (درصد)	۲۵	۴۳/۲
۲-۲-۱-۱. سهم دانش آموزان ثبت نامی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متوسطه	۵۹	۲۱/۴
۳-۲-۱-۱. سهم دانش آموزان ثبت نامی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بعد متوسطه	۱	۱۰۰
۳-۱-۱. کیفیت و صلاحیت‌های آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای	۱۲۵	۳۷/۹
۱-۳-۱-۱. میزان آموزش کارکنان	۱۳۷	۳۴/۳
۲-۳-۱-۱. کیفیت آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای	۱۱۴	۴۱/۵
۳-۳-۱-۱. نسبت درآمد مشاغل TVET مهارت بالا به میانگین دستمزد	-	-
۴-۳-۱-۱. نسبت درآمد مشاغل TVET مهارت متوسطه به میانگین دستمزد	-	-
۲-۱. بازار کار آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای	۶۲	۶۲/۷
۱-۲-۱. کارایی بازار کار	۵۱	۷۰/۱
۱-۱-۲-۱. شرکت‌های دارای نیروی کار با آموزش ناکافی (درصد)	-	-
۲-۱-۲-۱. عدم تناسب شغل. تحصیلات (درصد)	۵۴	۶۷/۹
۳-۱-۲-۱. نسبت کارکنان تولید با مهارت	-	-
۴-۱-۲-۱. نرخ بیکاری افرادی که آموزش فنی و حرفه‌ای دیده‌اند	۷۹	۷۲/۳
۲-۲-۱. اشتغال پس از آموزش فنی و حرفه‌ای	۱۹	۶۴/۳
۱-۲-۲-۱. سهم مشاغل آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای	۳۰	۶۷/۶
۲-۲-۲-۱. اشتغال در تولید (درصد)	۲۳	۶۱/۱
۳-۲-۱. عدالت و فراگیر بودن	۱۱۵	۵۳/۵
۴-۲-۱. نرخ اشتغال افراد آسیب‌پذیر	۹۹	۵۳/۸

مأخذ: برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP) و بنیاد دانش محمد بن راشد المکتوم (MBRF)، شاخص جهانی دانش (GKI)، ۲۰۲۱.

شبکه مسائل

بنا بر مباحث مذکور در قسمت‌های قبل آنچه که به‌عنوان مسئله کلیدی مطرح می‌شود کمبود نیروی کار مهارتی متناسب با بازار کار است که این کمبود دو عامل اصلی دارد. یکی از عوامل کمبود نیروی کار مهارتی، عدم شرکت افراد در فرایندهای آموزشی به‌منظور اخذ دانش لازم و دومین عامل ضعف در نظام آموزشی مباحث مهارتی است. در واقع یا افراد علاقه‌ای به یادگیری مباحث مهارتی و گرایش به سمت مشاغل مهارتی ندارند یا علاقه دارند اما فرایند و نظام آموزشی مهارتی نمی‌تواند آنها را برای بازار کار آماده کند. در ادامه این دو عامل و شبکه مسائل آنها را بررسی خواهیم کرد.

جامعه هدف اقدام، دستگاه‌های متولی، مخاطبین و بازیگران مردمی

جامعه هدف

- دانش‌آموزان
- دانشجویان
- افراد بی‌بضاعت
- زنان سرپرست خانوار
- زندانیان مستعد
- کانون اصلاح و تربیت

مخاطبان

- دانش‌آموزان
- نوجوانان
- جوانان

بازیگران مردمی

- گروه‌های مردمی و جهادی فعال در حوزه‌های محرومیت‌زدایی
- آموزشگاه‌های فعال در حوزه مهارت‌افزایی

اقدامات پیشنهادی

وزارت آموزش و پرورش

- ◀ معرفی مزیت‌های رشته‌های فنی و مهندسی به منظور افزایش استقبال از این رشته‌ها
- ◀ اصلاح نظام هدایت تحصیلی به منظور توزیع دانش‌آموزان متناسب با استعدادهای خود در رشته‌های موردعلاقه (اکنون نظام هدایت تحصیلی بر اساس معدل است)
- ◀ تقویت سیستم مشاوره‌ای مدارس و استفاده از مشاوران مجرب در جهت شناسایی استعداد دانش‌آموزان و معرفی مشاغل متناسب آنها

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ◀ برگزاری دوره‌های مهارتی به صورت گسترده در سرتاسر دانشگاه‌های کشور متناسب با رشته‌های دانشجویان
- ◀ متناسب‌سازی مواد درسی دانشجویان با بازار کار علاوه بر آموزش دانش روز دنیا
- ◀ تعمیق ارتباط با صنعت به منظور اتصال فضای آموزشی دانشگاه‌ها و تربیت نیروی کار مهارتی برای صنعت و تولید کشور

وزارت صنعت، معدن و تجارت

- ◀ ایجاد کارگاه‌های آموزشی در جوار مراکز آموزش مهارت به منظور افزایش سطح مهارت دانشجویان و هنرآموزان
- ◀ ارتباط و اتصال با بدنه آموزشی به منظور تقریب مواد درسی و مهارت‌افزایی هنرآموزان